

Tiedusteluviranomaisten web-tiedonkeruu poliisitutkintaan

3.7.2008 12:46 — Mika Lahdensivu

Tukholma - Ruotsin turvallisuuspoliisi ja tietosuojaviranomaiset selvittävät, rikkovatko tiedusteluviranomaiset lakia tallentaessaan tietoa kansalaisten tietoliikenteestä. Toisaalta tutkitaan, liittyykö asian paljastumiseen rikosta. Pääministeri Reinfeldt taas arvelee, että FRA-lakia vastustetaan väärinymmärrysten vuoksi.

Tietoliikennettä jo hyvän aikaa seurannut Ruotsin tiedusteluviranomainen FRA eli Försvarets Radioanstalt voisi tallentamiensa liikennetietojen avulla kartoittaa vaivatta jopa yksittäisten kansalaisten tai organisaatioiden netin käytön, kontaktiverkon ja ip-puhelut. Näin totesi entinen turvallisuuspoliisin työntekijä, it-asiantuntija **André Richardsson** Ruotsin Television (SVT) keskiviikkoisessa Rapport- uutislähetyksessä.

Uutinen oli jatkoa SVT:n parin viikon takaiselle paljastukselle, jonka mukaan tiedusteluviranomaiset ovat jo vuosien ajan tallentaneet tietoa ruotsalaistenkin netin käytöstä ja puhelinliikenteestä. Paljastuksen pohjana oli FRA:n sisäiseen käyttöön laadittu asiakirja, [jonka juureen joutumisesta](#) FRA on sittemmin jättänyt tutkintapyynnön. **Nyt tutkintapyynnön kohteena on myös FRA** itse.

Turvallisuuspoliisi Säpo on ryhtynyt yksityishenkilön pari viikkoa sitten tekemän tutkintapyynnön pohjalta alustavasti selvittämään, liittyykö tieto- ja puheluliikennettä koskevan tiedon varastointiin rikosta, Rapport kertoi keskiviikkoiltana. Päätös varsinaisesta esitutkinnasta tehtäneen uutisen mukaan elokuussa.

Polisiin ohella FRA:n tiedonkeruuta alkaa syksyllä selvittää ruotsalaisten tietosuojaviranomainen, Datainspektionen. Virasto kertoi torstaina päivällä saaneensa aiheeseen liittyen kolme anonyymia selvityspyyntöä.

Kohu FRA:n tähänastisista toimista on antanut uutta potkua myös keskusteluun uudesta, FRA:n roolin ja rajat määrittelevästä signaalitiedustelulaista. Pääministeri **Fredrik**

Reinfeldtin keskiviikkoisen mediallyausuman mukaan FRA-lakiin ei kuitenkaan tehdä muita muutoksia kuin ne, joista eduskunnassa ennen kesätaukoa sovittiin.

Reinfeldt antoi myös ymmärtää, että lain kohtaa [aakaa vastustus ja kohu](#) olisivat pitkälti väärinkäsityksen seurausta ja että kiristyneessä keskusteluilmapiiirissä hallitus ei ole kyennyt selittämään, mistä laissa on kyse.

Kansan väärinkäsityksiä ovat lehtien palstoilla valitelleet myös FRA:n nykyinen ja entinen johto, kuten [Digitodayn Absolut-blogissa maanantaina](#) kerrottiin.

Reinfeldt painotti, että laki ei mahdollista maan sisäistä tieto- tai puheluliikenteen salakuuntelua, joka jatkossakin on vain turvallisuuspoliisin tehtävä ja vaatii tuekseen tuomioistuimen päätöksen. Lain osakseen saamasta kansainvälisestä kritiikistä tai joidenkin [kiritysten viimeaikaisista reaktioista](#) taas ei tässä yhteydessä puhuttu.

Puolustusvoimiin viittaavasta nimestään huolimatta Försvarets Radioanstalt on itsenäinen viranomaisen, joka toiminta perustuu hallituksen ja eräiden viranomaisten toimeksiantoihin. Hallitus on vakuuttanut, että laitoksen toimet signaalitiedustelun osalta tulevat olemaan tarkassa valvonnassa. Keskeisen roolin saavat FRA:ta valvova lautakunta FUN (Försvarets underrättelsenämnd) ja tietosuojaviranomainen Datainspektionen, jonka roolia ei tosin toistaiseksi ole tarkemmin määritelty.

Päivitys: Uutiseen lisätty tieto siitä, että myös Ruotsin tietosuojaviranomaiset alkavat tutkia FRA:n toimia.

<http://www.digitoday.fi/tietoturva/2008/07/03/tiedusteluviranomaisten-web-tiedonkeruu-poliisitutkintaan/200817675/66>